

Norsk Folkehjelp

Søknad TV-aksjonen 2023

Mellom frykt og trygghet står en minerydder

– Hjelp oss å nå fram *før* det smeller

Beskyttelse av sivile fra landminer og andre eksplosiver

Et kappløp mot klokken

Hver dag våkner millioner av mennesker opp til en hverdag med krig. For andre er krigen over. En ting har de likevel til felles: trusselen fra landminer og andre eksplosiver. Våpnene utgjør ikke bare en enorm fare som fører til en tilværelse preget av frykt. De hindrer også gjenoppbygging og folks muligheter til et trygt hverdagsliv. Vi ønsker å gi mennesker tryggheten tilbake.

I dagens konflikter ser vi at det i stadig større grad brukes ukonvensjonelle våpen som improviserte miner og sprengladninger. Dagens krigføring er brutal og rettes i økende grad direkte mot sivile. Våpentypene vi ser, og måten disse brukes på, fører nå til flere drepte og skadde mennesker.

Norsk Folkehjelps mine- og eksplosivryddere er i en konstant kamp mot klokken for å komme fram først: *før* et nysgjerrig barn plukker opp en udetonert klasebombe, *før* en flyktning vender tilbake til sitt hjem hvor inngangsdøren, er koblet til en improvisert minefelle, *før* noen gjør et fatalt feilsteg og trækker på en landmine skjult under grønt gress og villblomster.

Daglig jobber våre 1600 mineryddere med å være der først. Det haster. For hver gang vi rekker det, er en plutselig og brutal død, eller et liv med betydelige lidelser, avverget.

Krigen er ikke over før den slutter å drepe

I Norsk Folkehjelp vet vi så altfor godt at det etter en krig ligger igjen enorme mengder livsfarlige eksplosiver og landminer. De kan ligge hvor som helst – i veikanten, ute på åkeren, på lekeplassen eller fotballbanen, i gjerder, takrenner, eller inne i husene til flyktninger som vender hjem.

Trusselen fra disse våpnene fratar mennesker deres grunnleggende rett til trygghet og sikkerhet, og i mange tilfeller også deres levebrød. Vårt mål er å beskytte sivile gjennom å levere humanitær mine- og eksplosivrydding, fjerne trusselen og dermed verne om folks liv og helse.

Hva er en landmine:

En landmine er et eksplosivt våpen som plasseres på eller i bakken. Den detonerer når den blir tråkket eller kjørt på. En mine kan også utløses på en rekke andre måter, blant annet ved hjelp av snubletråd. Målet er uansett det samme: å drepe, skade eller lemleste. Hvis minen ikke fjernes blir den liggende virksom i bakken i flere tiår, helt til noen tilfeldigvis trækker på den eller den ryddes bort.

Hva er en klasebombe:

En klasebombe er en beholder med opptil flere hundre småbomber som slippes fra fly eller skytes opp fra bakken. Når beholderen åpner seg i luften, spres småbombene over et område som kan være på størrelse med flere fotballbaner. Dette gjør det vanskelig å skille mellom sivile og militære mål.

Mange av småbombene eksploderer ikke når de lander, men blir liggende igjen som tikkende bomber til fare for sivilbefolkningen. I likhet med landminer kan klasebomber utgjøre en trussel i flere tiår etter at en krig er over.

Landmine

Klasebombe

Norsk Folkehjelp vil sette fokus på de skjulte farene som både under, og lenge etter en krig fortsetter å drepe og lemleste, men som det finnes en helt enkel løsning på: de må kartlegges og ryddes.

Hvorfor vi søker TV-aksjonen 2023

I 2013 registrerte vi et rekordlavt antall skader og dødsfall knyttet til ulykker med landminer. Vi skulle ønske at for hver landmine vi fjernet så kom det ingen nye til, men det har dessverre ikke vært tilfellet. Vi må nå øke takten på ryddingen for å holde tritt. De siste ti årene har verden vært vitne til nye kriger og konflikter. En fellesnevner for dem alle er at de dreper og skader sivile i hopetall.

Etter 2013 har vi sett at antall drepte av landminer, klasebomber og andre eksplosiver igjen øker. Med midler fra TV-aksjonen vil vi kunne rydde mye mer, og raskere.

Mer enn halvparten av de som drepes eller lemlestes av miner og eksplosiver er barn. Barns nysgjerrighet og leketrang er den samme verden over. De plukker opp spennende, skinnende metallbatter som viser seg å være livsfarlige eksplosiver. Utfallet er ofte brutalt og dødelig.

Hver dag jobber Norsk Folkehjelp med å fjerne og uskadeliggjøre landminer, klasebomber og eksplosiver i 20 land. Siden TV-aksjonen til Norsk Folkehjelp i 2011 og ut 2021 har vi ryddet 778 364 miner og eksplosiver og over 500 millioner kvadratmeter med landområder.

Millioner av mennesker har fått tryggheten i hverdagen tilbake. Rydding av miner og eksplosiver er en konkret humanitær handling med umiddelbar effekt. Det gjør også gjenoppbygging mulig og gir nytt håp.

Men vi er ikke i mål ennå. Med nye kriger og nye våpen er det nye områder som må ryddes.

Med TV-aksjonen vil vi kunne:

- Rydde 22,5 millioner kvadratmeter fri for eksplosiver, tilsvarende 3 151 fotballbaner.
- Finne og destruere minst 30 000 miner og eksplosiver.
- Gi tryggheten tilbake til én million mennesker som bor i utsatte områder.

Nye truende våpen

Verden urbaniseres og folk flytter til byene. Det samme gjør krigshandlingene. Vi ser en markant økning i urban krigføring hvor våpen, som er ment for åpne slagmarker, brukes i tettbefolkede områder hvor det sivile skadeomfanget blir enormt.

Improviserte miner og sprengladninger

Antall mineofre globalt per år har doblet seg fra rundt 3 500 i 2013 til nær 7 000 de siste årene. En av hovedårsakene er økt bruk av improviserte miner og sprengladninger. Geriljagrupeer og ikke-statlige aktører som Islamic State (IS) har drevet storstilt produksjon og bruk av slike det siste tiåret.

Improviserte miner og sprengladninger er svært krevende å rydde ettersom kun fantasien til de som har rigget dem, setter grenser for hvordan de utløses. De blir ikke utviklet kommersielt, og inneholder ofte atskillig større mengder eksplosiver enn konvensjonelle miner. Dermed er de også langt mer dødelige.

Improvisert mine

Når et angrep med eksplosive våpen rettes mot tett befolkede områder, er sjansen stor for at man treffer sivile bygninger, sykehus, skoler og infrastruktur. Når slike våpen brukes i byer er ni av ti skadde og drepte sivile. Eksplosivene som ligger igjen gjør byer livsfarlige hvis de ikke ryddes.

Improviserte miner og sprengladninger er en annen ny og voksende trussel, og flere steder brukes dette direkte mot sivile. Terrororganisasjoner som IS har etterlatt et hav av eksplosive feller i hjemmene til mennesker mens de er på flukt i Irak.

Eksemplene på hvor farlig dette er når sivilbefolkningen returnerer er mange: Sultan ble drept da han åpnet ytterdøra til ett av husene i gata si. Yussef ble alvorlig skadet da han lette etter hageutstyr i boden. Ahmed døde da en av sauene hans gikk på en improvisert mine. Dette er meningsløse lidelser som kan unngås.

Blant de verst rammede landene de senere årene finner vi Irak, Afghanistan og Jemen, og nå dessverre også Ukraina.

Å rydde improviserte miner og samtidig kunne håndtere høyteknologiske missiler er noe av det farligste, og viktigste, vi gjør. Spennet i kompetansekrav er stort. Risikoen er høy og arbeidet krever konstant konsentrasjon og strenge sikkerhetstiltak.

Bombing av byer og bruk av improviserte miner og sprengladninger gjør at Norsk Folkehjelp nå ikke bare rydder land og jordbruksområder, men også skoler, sykehus og sivile hjem for livsfarlige eksplosiver som ligger igjen etter krig.

Størrelsesforhold:

En fotballbane tilsvarer 7 140 kvadratmeter.

Beredskap og beskyttelse mot krig

Norsk Folkehjelp jobber helhetlig med å løse verdens mine- og eksplosivproblem både før, under og etter en krig. Når krigen truer, eller bombene faller, er det viktig at sivilbefolkningen vet hvordan de selv kan beskytte seg mot bomber og artilleri, og hvordan de kan unngå å utløse miner og eksplosiver.

CPP (Conflict Preparedness and Protection), eller sivil beredskap og beskyttelse, er et konsept utviklet av Norsk Folkehjelp, som skal lære sivilbefolkningen hvordan de best kan beskytte seg selv og familien når det skjer krigshandlinger rundt dem. Det inkluderer blant annet rutiner for evakuering av bygninger, råd om hvor det er tryggest å oppholde seg, brannvern og førstehjelp.

Norsk Folkehjelp bygger også opp lokale grupper som reiser rundt i nabolag der de underviser og sprer kunnskap om landminer og andre eksplosiver. Barn og voksne lærer opp i hvordan de ulike eksplosivene ser ut, samt hva de skal gjøre og ikke gjøre dersom de finner slike. Denne bevisstgjøringen er en måte å vinne tid på. Vi ønsker å forebygge for å unngå så mange skader som mulig.

Norsk Folkehjelp skaper trygghet

Norsk Folkehjelp har 30 års kompetanse og erfaring innen humanitær mine- og eksplosivrydding, og er blant verdens fremste eksperter i sektoren.

I løpet av 30 år har vi ryddet over to millioner miner og eksplosiver. Hvert våpen ryddet representerer et potensielt liv eller lem spart.

Norsk Folkehjelps verktøykasse:

Verktøyene vi har utviklet for humanitær mine- og eksplosivrydding skal sikre rask og kostnadseffektiv rydding. De består av en kombinasjon av kartlegging, rydding med manuelle mineryddere, hunder og maskiner, og bistand til å bygge lokal og nasjonal kompetanse slik at et land på sikt kan ta eierskap til eget problem.

Hvert land og område har sine unike utfordringer i form av konfliktens omfang og hvilke våpen som har blitt tatt i bruk. Konteksten vi jobber i påvirker også ryddearbeidet, og faktorer som landskap, vegetasjon, klima og infrastruktur er med på å sette betingelsene. Innovasjon og tilpasning er viktig for å oppnå best mulig resultat i hver enkelt kontekst.

Minerydderne – vår viktigste ressurs

Våre kompetente mineryddere verden over rydder meter for meter, hjem for hjem, trygge for eksplosiver og landminer. Det er et møysommelig og krevende arbeid. Minene må finnes, identifiseres og destrueres.

Minerydderne er vår viktigste ressurs. Vi rekrutterer og lærer opp kvinner og menn fra lokalsamfunn som selv er utsatt for faren fra landminer. På denne måten styrker vi lokal kapasitet, arbeidskraft og skaper et livsgrunnlag for lokalsamfunnet, samt gir folk som er utsatt for faren fra landminer en mulighet til selv å ta del i løsningen. Sikkerheten til våre ansatte står alltid i høysetet.

Norsk Folkehjelp har utviklet ryddemetoder som er kostnadseffektive, trygge og skaper størst mulig effekt. Vår metode er nå bransjestandard for beste praksis. Vi jobber sammen med lokale myndigheter for å drive kompetanseheving, og sikrer at land kan bygge kompetanse og selv ta del i arbeidet. Hele tiden er målet å bli bedre, rydde raskere, effektivisere metodologiene og nå ut til flere.

Det tar tid, men vi rydder til vi er i mål.

Minehunder – effektive hjelpere

For å drive mest kostnadseffektivt, raskt og trygt, benytter vi oss av minehunder i vårt arbeid. Kun de beste valpene når gjennom nåløyet og får den ærefulle tittelen av å være en hund som rydder for livet.

Vår legendariske minehund Hamilton jobbet på fire kontinenter og klarerte anslagsvis én million kvadratmeter og flere tusen miner og eksplosiver før han fikk sin velfortjente pensjon. I dag har vi totalt 44 operative minehunder i aktiv tjeneste.

Helhetsforståelse av krigens ødeleggelser

Gjennom vårt arbeid med å frigjøre landområder for miner og eksplosiver, bidrar vi til økonomisk vekst og reduksjon av fattigdom gjennom å gi lokalbefolkningen tilgang til naturressurser og landområder som tidligere har vært utilgjengelige på grunn av de skjulte farene.

Mine- og eksplosivrydding beskytter sivile umiddelbart og gir folk tilbake tryggheten og troen på at de kan gjenoppbygge og utvikle sine lokalsamfunn. Både de umiddelbare og langsiktige gevinstene er enorme.

Vi ønsker å synliggjøre at det finnes en helt konkret, realistisk og gjennomførbar løsning på dette problemet, og ved å ta i et tak sammen kan vi rydde bort farene.

Kamp mot eksplosivene på flere fronter

Parallelt med mineryddingsarbeidet jobber Norsk Folkehjelp politisk for å bekjempe våpen som ikke skiller mellom militære og sivile mål. Vi har gått i front for å få på plass internasjonale avtaler som forbyr eller regulerer bruk av slike våpen. Både forbudet mot landminer i 1999 og klasevåpen i 2010 har bidratt til å minimere bruken av disse våpnene og har reddet tusenvis av liv. Slike nedrustningsprosesser viser hvor viktig det er at aktører som Norsk Folkehjelp løfter erfaringen fra bakken inn i forhandlingsrom i FN hvor avgjørelser tas.

Vi bruker erfaringen vår fra feltoperasjoner til å påvirke stater politisk slik at nye regler og normer for å beskytte sivile kommer i stand. Før forbudet mot klasevåpen kom jobbet Norsk Folkehjelp systematisk med å dokumentere hvor mange klasebomber som ikke gikk av, og var dermed med på å bekrefte hvor skadelige slike våpen er. Kombinasjonen av politisk og operasjonelt arbeid kaller vi en helhetlig tilnærming.

Prosjektene våre

Vi ønsker å kunne øke vår ryddeinnsats i følgende fem prosjekter: Å rydde etter verdens nyeste krig i Ukraina, i verdens verste humanitære katastrofe i Jemen, den eksplosive arven etter IS i Irak, og i et Libanon hvor økonomisk kollaps nå fører til at mennesker må ta livsfarlig risiko. For å være mest mulig effektive, ønsker vi også å trene opp flere minehunder for å bistå oss i dette viktige arbeidet.

1. Ukraina

– når bombene faller i vårt eget nabolag

Krigen i Ukraina er den verste konflikten på europeisk jord siden Bosniakrigen på 90-tallet. Det har blitt rapportert at et område på størrelse med Troms og Finnmark til sammen allerede er minelagt.

Byer er bombet til ruiner. Bildene fra Mariupol vekker til live minner fra et utbombet Sarajevo for 30 år siden, men denne gangen er dessverre virkeligheten enda dystre. Norsk Folkehjelp har drevet storstilt humanitær minerydding i Bosnia-Hercegovina i over 25 år, og vi nærmer oss oppløpssiden. Foreløpige analyser tilsier at Ukraina vil bli enda verre, og vi er beredt til å gjøre vår del av jobben.

Enormt beskyttelsesbehov

Den pågående krigføringen i Ukraina er noe av det verste vi har sett i moderne tid. Samtidig som det benyttes stadig mer sofistikerte våpen som høyteknologiske missiler, brukes det også utrangerte klasevåpen som har ligget på lagre i tiår, samt konvensjonelle og masseproduserte landminer. Alt dette utgjør uakseptable trusler mot sivile, særlig når det brukes i byer og tettbefolkede områder.

Den eksplosive arven etter krigen vil utgjøre en alvorlig trussel mot sivilbefolkningen i flere tiår fremover. FNs beskyttelsesenheter har klassifisert eksponering for eksplosiver som det største beskyttelsesbehovet i Ukraina, og det krever umiddelbar humanitær respons for å hindre flere ofre.

Allerede før Russlands invasjon hadde Ukraina et høyt antall mine- og eksplosivofre som en konsekvens av den åtte år lange konflikten i Donbas-regionen. I de kommende månedene og årene vil dette kunne stige dramatisk. Krigen etterlater eksplosive farer over store urbane områder.

Dette inkluderer skoler, sykehus, offentlige steder og private hjem. I tillegg begrenser eksplosivene tilgang til jordbruks- og industriområder som hindrer gjenoppbygging i lang tid fremover.

Ukraina står for 30 prosent av hveteproduksjonen i verden, store minelagte jordbruksarealer vil ikke bare påvirke Ukraina, men også hele den globale matproduksjonen.

Rydding av nøkkelinfrastruktur er avgjørende for en sosioøkonomisk gjenoppbygging av landet, og for en trygg retur av flyktninger og internt fordrevne. FN estimerer at det nå er 5.2 millioner flyktninger og hele 7.7 millioner internt fordrevne. Det er allerede rapportert om 5 400 drepte sivile. Dette vil øke.

I dag har vi verken et klart omfang av den totale eksplosivkontamineringen i landet, eller antall ofre. Det vi vet er at dersom fordrevne ukrainere skulle ønske å returnere hjem vil det være livsfarlig for de fleste. Med den pågående russiske invasjonen av landet og skadeomfanget er det snakk om flere milliarder kvadratmeter med kontaminerte områder av miner og andre eksplosiver.

Norsk Folkehjelp i Ukraina

Siden krigen brøt ut har Norsk Folkehjelp vært i dialog med ukrainske myndigheter for å kartlegge og se på muligheten for å adressere det voksende og alvorlige problemet med eksplosiver. Per dags dato støtter vi State Emergency Service of Ukraine (SESU) i deres arbeid med å imøtekomme de enorme behovene. SESU har umiddelbart behov for nødvendig utstyr for å kunne drive humanitær mine- og eksplosivrydding.

Vi starter også opp et humanitært mine- og eksplosivryddingsprogram som svar på det humanitære behovet knyttet til den enorme trusselen fra slike våpen i landet. Vi starter i midten av 2022 med fokus på de mest utsatte og sårbare gruppene, samt fokus på å sikre tilgang til samfunnskritisk infrastruktur og tjenester som skoler, sykehus og vannforsyningsstasjoner.

Vår innsats i Ukraina vil bestå av å:

1. kartlegge krigsutsatte områder for å få oversikt over eksplosivproblemet.
2. gi opplæring og kunnskap i minebevisstgjøring.
3. øke Norsk Folkehjelps humanitære mine- og eksplosivryddingskapasitet i Ukraina med bruk av kartlegging, manuell minerydding og eksplosivrydding av bygninger i en urban kontekst.

Med midler fra TV-aksjonen kan vi:

- etablere åtte fullutstyrte multitask-team som kan jobbe operativt og mobilt i Ukraina og forflytte seg der hvor ryddebehovet er størst og mulig.
- trene opp 4-6 mineryddingshunder som blir del av et akutteam som kan rykke ut ved behov og være del av multitask-teamene.
- støtte nasjonale myndigheter med utstyr, opplæring i effektive metoder og systemer, samt sikkerhet.

Multitask-team:

Vi jobber ut ifra en helhetstanke i felt, med fokus på å bruke multitask-team som kombinerer kartlegging, rydding med manuelle mineryddere, hunder og maskiner.

2. Jemen

– verdens verste humanitære krise

Bølger av krigføring har siden 1962 etterlatt massive mengder miner og eksplosiver på bakken i Jemen. Borgerkrigen som oppsto i kjølvannet av den arabiske våren i 2014 har dramatisk økt omfanget og kompleksiteten av problemet. Det blir brukt både konvensjonelle landminer, improviserte miner og sprengladninger, klasebomber og store flybomber.

FN betegner borgerkrigen i Jemen som verdens verste humanitære krise. Krigen har splittet samfunnet, skadet og drept hundretusenvise, fordrevet minst 4 millioner mennesker fra sine hjem og gjort 20,7 millioner mennesker avhengige av humanitær hjelp. Økonomi og infrastruktur ligger i ruiner.

Mer enn 10 000 mennesker har blitt drept og lemlestet av miner og eksplosiver i Jemen. Harde trefninger og skiftende frontlinjer driver sivilbefolkningen på flukt gjennom minelagte områder og utsetter dem for stor fare fra enorme mengder av disse våpnene.

Norsk Folkehjelp i Jemen

Som et av verdens fattigste land, er Jemen helt avhengig av bistand utenfra for å få ryddet miner og eksplosiver. I samarbeid med myndighetene i landet startet Norsk Folkehjelp opp mineryddingsprogrammet i 2021. Vi ønsker å bidra med

humanitær mine- og eksplosivrydding på begge sider av konflikten i Jemen og har tatt med oss et av de mest effektive verktøyene: minehunder.

12 minehunder fra Norsk Folkehjelps treningssenter for minehunder i Bosnia-Hercegovina vil bli satt i arbeid sammen med like mange utdannende hundeførere.

Vi vil også gi opplæring til sivilbefolkningen i hvordan de kan beskytte seg når de blir utsatt for bombing, artilleri og hvordan de kan unngå å utløse miner og andre eksplosiver.

Med midler fra TV-aksjonen kan vi:

- etablere tre multitask-team som består av både hunder og mineryddere, og de utfører både kartlegging og rydding. Hvert lag vil bestå av fire minehunder, fire hundeførere, fire mineryddere, en sanitetsperson og en lagleder. Multitask-teamene vil også disponere 12 kennelplasser.
- hvert år rydde 960 000 kvadratmeter og frigjøre områdene for bruk til dagligliv og landbruk for lokalsamfunnet.
- rydde og destruere tusenvis av farlige eksplosiver.
- lære opp 20 instruktører i minebevisstgjøring som fordelt på fire lag vil gå inn i områder nær frontlinjene og styrke befolkningens evne til å beskytte seg under bombing, artilleri og mot eksplosive farer.
- hvert år gi opplæring til 248 000 mennesker, inkludert 62 000 kvinner og 124 000 barn som bor ved frontlinjen, om risikoreduserende tiltak mot eksplosive våpen. Ytterligere 160 000 personer vil hvert år få med seg budskapet via opplysningskampanjer.

3. Irak

– arven etter IS

Anbar-provinsen er blant provinsene i Irak som ble desidert verst rammet av IS' minelegging, og situasjonen her er akutt.

Ved utgangen av desember 2021 hadde mer enn 1,5 millioner mennesker returnert til Anbar.

Per i dag har vi registrert at over 870 000 av innbyggerne i provinsen lever side om side med farlige eksplosiver. Bare gjennom egne undersøkelser i områdene vi rydder har vi fått bekreftet 177 ulykker med totalt 353 drepte og skadde.

Norsk Folkehjelp i Irak

Norsk Folkehjelp har ryddet landminer i Irak siden 1995. Vi driver humanitær minerydding i Basra og Muthanna i Sørlege Irak, Ninewa-provinsen i Nord-Irak og Anbar-provinsen i sentrale Irak.

I dag består Irak-programmet til Norsk Folkehjelp av 32 manuelle multitask-team, ni mekaniske team, tre minehund-team, ni team som gjennomfører kartlegging og to team som driver minebevisstgjøring i lokalbefolkningen. Minehund-teamene jobber først og fremst med å søke gjennom områder hvor det er mistanke om, men lav sannsynlighet for improviserte minefelt. Dette er en svært effektiv metode for rask klarering av områder slik at befolkningen kan ta dem i bruk.

Står i fare for å bli en glemt krise

Irak er det landet i verden med høyest andel minelagt landareal, og kun tre land har flere klasebomber liggende igjen etter krig. Per 2019 var 10 000 mennesker registrert drept og nær 24 000 lemlestet av miner og eksplosiver i Irak. Det påregnes betydelige mørketall. De siste fem årene er over 500 barn drept eller såret av landminer og eksplosiver i Irak. Områder på over 1,5 milliarder kvadratmeter, tilsvarende 210 000 fotballbaner, er minelagte i landet.

De tre siste årene har Norsk Folkehjelp kartlagt og ryddet 347 områder og frigitt areal på 47 millioner kvadratmeter til produktiv bruk for 130 000 mennesker, ca. halvparten barn. I samme periode har vi ryddet 28 249 landminer og eksplosiver.

Selv om Irak ligger helt i verdenstoppen når det gjelder land som har akutt behov for humanitær minerydding, forventer Norsk Folkehjelp at det internasjonale samfunnet gradvis vil dreie støtten vekk fra Irak etter hvert som konflikten i landet får mindre oppmerksomhet. Men å nedprioritere minerydding i Irak vil få alvorlige konsekvenser i et land som allerede har store problemer med gjenoppbygging og stabilisering, spesielt i områdene som IS har minelagt.

Med midler fra TV-aksjonen kan vi:

- etablere seks manuelle multitask-team i Anbar med et mannskap på til sammen 36 personer, både kvinner og menn.
- etablere to nye hundeteam i Anbar med til sammen fire minehunder og fire hundeførere.
- frigi areal på 13 710 720 kvadratmeter tilbake til befolkningen i Fallujah-distriktet i Anbar-provinsen, tilsvarende 1 920 fotballbaner.
- skape en minefri hverdag for over 50 000 mennesker, primært internt fordrevne, folk som returnerer til hjemmene sine og lokalsamfunnet generelt. Det minefrie arealet er primært landbruks- og beiteområder, men også boliger og infrastruktur.
- sikre trygg tilgang for humanitære hjelpeorganisasjoner slik at hjelpen kommer frem.

4. Libanon

– økonomisk kollaps

Etter femten år med borgerkrig og to israelske invasjoner er Libanon hardt rammet av landminer og eksplosiver, og da spesielt udetonerte klasebomber.

Bare i 2006 ble 4 millioner klasebomber sluppet fra fly eller skutt fra bakken. Rundt en million av dem gikk aldri av, og ligger fortsatt igjen som tikkende bomber til den dagen noen trækker på, plukker opp eller sparker borti en av dem. Libanon har også blitt rammet av improviserte miner langs grensen til Syria de siste årene.

Libanon er statspart til klasevåpenkonvensjonen, og har forpliktet seg til å få bukt med alle sine klasevåpen innen 1. mai 2026. Landet jobber også målrettet mot å bli minefritt innen 2030.

Landet står i fare for å ikke nå disse målene. Libanon har balansert på en knivsegg av økonomisk og politisk kollaps de siste årene. Eksplosjonen i Beirut i 2020 ble enda en påkjenning for en ekstremt presset befolkning.

I Sør-Libanon bor rundt 200 000 libanesere, syriske og palestinske flyktninger nært minefelt, og er forhindret fra å bruke dyrkbar jord. Bønder, og da særlig migrantarbeidere, utsettes daglig for fare

ettersom de jobber like ved minefeltene. Inntil nylig hadde stødige innsats på mineryddingsfronten gjort at antall skadde og drept av landminer i Libanon var kraftig redusert. Nå ser trenden ut til å snu.

I 2021 og 2022 har det vært en gradvis økning i ulykker. Den økonomiske krisen presser flere til å ta sjansen på å oppsøke minelagte områder for å dyrke mat, la dyr beite og drive sanking og høsting.

Norsk Folkehjelp i Libanon

Norsk Folkehjelp har drevet humanitær mine- og eksplosivrydding i Libanon siden 2006. Vi rydder både landminer, klasebomber og improviserte miner. Sammen med libanesiske minemyndigheter og andre internasjonale og lokale organisasjoner har vi bidratt til at 70 prosent av registrerte minefelt i dag er ryddet og frigitt.

Nå gjenstår det å rydde 25 millioner kvadratmeter, hovedsakelig i grenseområdene mot Israel.

Norsk Folkehjelp ønsker å løfte Libanon slik at de unngår å bli et land som feiler på oppløpssiden mot å bli fritt for både landminer og klasevåpen, og rykker tilbake til å bli et land hvor folk dør og lemlestes når de må velge mellom å sulte i hjel eller ta risikoen med å trække på en mine.

Med midler fra TV-aksjonen kan vi styrke våre team på bakken i Libanon og sikre en betydelig fremgang på ryddeinnsatsen.

Det vil gi ny giv til et land og en landminekrise som dessverre har blitt borte i røykskyen av nyere og større konflikter. Parallelt med at man rydder miner i land hvor behovet er helt akutt, er vi opptatt av å komme i mål i land som Libanon, hvor befolkningen lever på vent i år etter år.

Med midler fra TV-aksjonen kan vi:

- destruere 100 000 landminer og 1750 klasevåpen.
- rydde 210 000 kvadratmeter fri for klasevåpen og dermed gjøre Libanon fritt for klasevåpen.
- rydde 800 000 kvadratmeter fri for landminer.
- sikre at 147 000 mennesker får trygge lokal-samfunn å bo i, fri fra eksplosiver.
- ansette 56 nye mineryddere.

5. Firbente livreddere

– på jakt etter miner og eksplosiver

Norsk Folkehjelp har et eget avls- og treningssenter for minehunder i Sarajevo i Bosnia-Hercegovina, som er ansett som det beste i verden. Her har vi blant annet store treningsområder, svømmebasseng, hinderløyper, et føderom og en egen veterinærklinikk. Våre 18 ansatte brenner for å trene opp minehunder og gjøre dem klare for livreddende oppdrag i felt. I snitt trener vi opp 27 hunder årlig. Hundeførere og -trenere får også opplæring her.

Minehunder er svært effektive. De har rundt 30 ganger høyere produktivitet enn en minerydder som bruker metaldetektor, og kan utføre søk av rundt 800 kvadratmeter i løpet av en arbeidsdag. Minehunder har en fantastisk luktesans, og er et nøkkelredskap i vår operasjonelle verktøykasse. De sikrer høy produktivitet og kostnadseffektivitet i mange av våre programland. Minehunder har også et mindre CO₂-fotavtrykk i forhold til andre verktøy.

De jobber i områder som er krevende eller umulige for maskiner og manuelle ryddere å ta seg fram i. Hundene har særskilt merverdi i bratt og ulendt terreng, på steder der minene ligger dypt eller fordi det er så høyt metallinnhold i bakken at det ikke er hensiktsmessig å bruke metaldetektor.

Siden 2006 har treningssenteret vårt utdannet og overført mer enn 400 minehunder til 24 land. Disse topptrente minehundene har funnet 4 641 landminer, 3 969 klasevåpen og 11 290 andre livsfarlige eksplosiver som ligger igjen etter krig. Totalt har minehundene ryddet 120 millioner kvadratmeter. Vi har aldri hatt en ulykke med våre minehunder i felt.

I dag er 44 mineryddingshunder fra treningssenteret i Sarajevo operative i Norsk Folkehjelps programmer i Angola, Bosnia-Hercegovina, Irak, Jemen, Kambodsja, Thailand og Zimbabwe.

Med midler fra TV-aksjon vil det være mulig å utdanne flere minehunder fordelt på Irak og Jemen, og etablere et akutteam som vil sette oss i stand å respondere raskere på akutte kriser som medfører stor fare for sivile.

Med midler fra TV-aksjonen kan vi:

- utdanne totalt 44 nye minehunder som passerer den krevende utdanningen og blir akkrediterte som minehunder.
- utdanne og trene opp hundeførere som følger hundene i felt.

Hva kan TV-aksjonen bidra med?

Passe stor organisasjon

Norsk Folkehjelp er en verdensledende aktør innen humanitær mine- og eksplosivrydding. Rollen har vi opparbeidet oss ved å kombinere en helhetlig tilnærming til arbeidet gjennom metodologi, lokale operasjoner, nasjonal kapasitetsutvikling og kartlegging. Vi har også et vedvarende fokus på at arbeidet vi gjør skal fremme likestilling, og utføres på en bærekraftig og miljøvennlig måte.

Våre landprogram er stabile og vil driftes godt i flere år fremover, både fordi vi har finansiering til det, og fordi det er et tydelig humanitært behov.

Vi har flere faste donorer som sikrer en stabil drift, og vi jobber kontinuerlig med å sikre nye finansieringskilder.

Vi jobber tett sammen med nasjonale myndigheter i alle landene hvor vi driver humanitær mine- og eksplosivrydding. I disse landene er det også egne landkontorer som ledes av en internasjonal landdirektør. Globalt består 95 prosent av personellet av lokalt ansatte. For oss er dette et viktig prinsipp; å bygge opp lokal kapasitet, skape arbeidsplasser og la lokalbefolkningen ta eierskap til samfunnets utvikling og sikkerhet. Arbeidet vårt bidrar med positive og bærekraftige ringvirkninger ut over de enkeltstående prosjektene.

Med midler fra TV-aksjonen kan vi intensivere vår humanitære mine- og eksplosivrydding i flere krigsherjede land og pågående konflikter i verden. Vi har erfaringen som behøves, og kan ytterligere utvikle bedre metoder, teknologier og systemer som vil effektivisere ryddingen, og sikre at vi kan gjøre mer og på kortere tid. Vi er trygge på at midlene fra TV-aksjonen vil resultere i en umiddelbar humanitær effekt.

Midlene vi samler inn skal resultere i konkrete mål som sikrer beskyttelse av sivile. Vi har lagt opp prosjektene slik at hver krone hovedsakelig går rett til rydding i felt, og vi vektlegger lokale ansettelser og minimal administrasjon. Norsk Folkehjelp er en liten nok organisasjon til at midlene fra TV-aksjonen ville utgjøre en stor forskjell på hva vi kan oppnå på bakken. Samtidig er vi store og stabile nok til at vi har gode systemer og strukturer på plass, og vi vil uten problemer kunne håndtere og disponere den summen som TV-aksjonen eventuelt vil kunne gi.

Helt konkret hva vi kan oppnå med midlene fra TV-aksjonen:

Minerydding er kostbart og tidkrevende. Jo mer penger vi har til rådighet, jo flere kan vi hjelpe og jo oftere er det vi som finner en truende mine først, og ikke et nysgjerrig barn.

- Over de neste fem årene vil vi kunne rydde hele 22,5 millioner kvadratmeter fri for landminer og eksplosiver.
- Det betyr at vi kan finne og destruere over 30 000 eksplosiver som hver og en representerer en framtidig, brutal ulykke. Tallet er basert på statistikk over rydding og antall eksplosiver funnet per kvadratmeter.

- Områdene som blir ryddet vil gjøre hverdagen tryggere for anslagsvis én million mennesker totalt.

- På fem år vil vi også kunne gi opplæring i både CPP (Conflict Preparedness and Protection) og minebevisstgjøring til over 1,2 millioner mennesker og ytterligere 900 000 via opplysningskampanjer

Engasjement og folkeopplysning

Humanitær mine- og eksplosivrydding er et motiverende arbeid, nettopp fordi det gir direkte og umiddelbare effekter på bakken. Vi håper vi kan få anledning til å vise den norske befolkningen hvordan deres bidrag kan føre til en helt enkel aktivitet som redder liv. Vårt arbeid er konkret, håndfast og med umiddelbare resultater i form av sparte liv og økt trygghet, og vi tror folk kommer til å sitte igjen med følelsen av at deres bidrag betyr noe. Fordi det gjør det.

Norsk Folkehjelp ser det også som sitt samfunnsansvar å øke den norske befolkningens forståelse og kunnskap om hvor ødeleggende og langtidsvarende konsekvensene av krig er for mennesker. Denne forståelsen vil være verdifull for oss alle i møte med flyktningene som kommer, og som skal bli en del av vårt lokalsamfunn.

Gjennom å vise hvordan Norsk Folkehjelps globale mineryddere rydder både under og etter konflikt, vil den norske befolkning få en økt forståelse av krigens brutalitet. Vi får også belyst hvor viktig det er å gi folk tilbake tryggheten i livene sine etter krigen, og vist at det faktisk er mulig.

Gjennom synliggjøring av behovet for minerydding, gjennom kontakt med våre mineryddere i 20 land, folk på bakken som nyter godt av frigjorte områder og haugevis med eksempler på resultatene og viktigheten av minerydding, vil vi skape engasjement både internt i organisasjonen, blant medlemmene våre, og i den norske befolkningen.

Behovet vi har skissert er både presserende, humanitært og umiddelbart. Vi jobber i vanskelige kontekster med farlige og brutale våpen som tar livet av sivile. Vi kjenner løsningen på problemet og er verdensledende på å gjøre jobben effektivt og trygt.

Fremdriftsplan

Vårt frivillige grunnfjell

For en vellykket aksjon er vi avhengige av å engasjere frivillige og bøssebærere. Vi vet at vi med sterke nære historier kan vise at denne tematikken berører og engasjerer oss alle. Våre mineryddere sørger for at livsfarlige rester etter en krig slutter å drepe, først da er krigen over. Det er en helt konkret løsning på problemet, som det norske folk kan være en del av.

Norsk Folkehjelp har 13 000 medlemmer. Mange av disse engasjerer seg allerede i TV-aksjonen hvert år. De deltar i lokale innsamlingsråd og veldig mange går fast med bøsse år etter år.

Forrige gang Norsk Folkehjelp hadde TV-aksjonen klarte vi å mobilisere hele organisasjonen. Vi har med andre ord en svært motivert medlemsorganisasjon i ryggen som med stolthet vil vise sitt engasjement også denne gangen.

Som en del av arbeiderbevegelsen vil Norsk Folkehjelp samarbeide med fagbevegelsen og har et stort mobiliseringspotensial i bevegelsens nær en million medlemmer.

Allerede fra den dagen TV-aksjonstema annonseres står grunnfjellet vårt klart til å bidra til tidenes beste aksjon. I tillegg vil vi, som forrige gang, lene oss på den ekspertisen og kompetansen som er i NRKs TV-aksjonsteam.

Vi har troen på at vi igjen skal kunne klare å jobbe godt sammen for å utvikle et konsept og program som vil skape engasjement i befolkningen.

Høst 2022	Vinter 2022/23	Vår 2023	Høst 2023
Egen organisasjon, administrasjon og samarbeidspartnere	Operasjonalisere	Kampanjen tar form	Mobilisere og gjennomføre
• Ansette aksjonsledere • Møte med Leger Uten Grenser • Rigge egen administrasjon, budsjett og ressursbehov • Involvere og engasjere egen organisasjon • Innledende møter med fagbevegelsen	• Ansettelse • Valg av medie-kommunikasjonsbyrå • Kampanjeplanlegging • Innlede samarbeid med NRK • Planlegge programreiser • Starte arbeid med næringsliv og innsamlingsaktiviteter • Mobilisere og engasjere fylkes- og kommuneapparat	• Etablere lokale komitéer • Utvikle skoleopplegg • Tilrettelegge for lokale aktiviteter • Produksjon av kampanjemateriell • Støtte NRK i programarbeidet • Programreiser	• Full dekning av bøssebærere • Mobilisere vårt nettverk • Gjennomføre aktiviteter og pr-arbeid • Synlighet i alle flater • Aksjonsdagen og tv-sendingen • Rekordresultat